

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 51 0 P 167168 22 Rev
Sarajevo, 21.03.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Fatime Mrdović, kao predsjednice vijeća, Marijane Omerčaušević i Slavice Čindrak, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „BET LIVE“ d.o.o. Vitez, zastupan po punomoćnici Mirzeti Duljković, advokatu iz Sarajeva, protiv tuženog Grad Zenica, zastupan po Gradskom pravobranilaštvu Zenica, Školska ulica broj 4, radi utvrđenja diskriminacije i naknade štete, v.s. 96.536,36 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 P 167168 22 Gž od 25.05.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj 21.03.2023. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 167168 19 P od 04.11.2021. godine je odlučeno: „ODBIJA SE tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

„1. Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je Odlukom o komunalnim taksama Grada Zenice, Tarifom komunalnih taksi, Tarifnim brojem 1. članom 11. (Službene novine Grada Zenice, broj: 2/15,4/15) povrijedio tužiteljevo pravo na jednak postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Grada Zenice.

Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena Tarife komunalnih taksi, Tarifnog broja 1. člana 11. Odluke o komunalnim taksama Grada Zenice (Službene novine Grada Zenice, broj: 2/15,4/15).

2. Nalaže se tuženom da tužitelju, u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja, isplati ukupan iznos od 96.536,35 KM sa zateznom kamatom koja teče:

- na iznos od 46.490,55 KM počev od 21.7.2017. god. pa do isplate,
- na iznos od 47.578,37 KM, počev od 21.11.2018. god. pa do isplate
- na iznos od 2.467,43. KM, počev od 3.12.2018. god do isplate.

3. Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je članom 2. (Tarifni broj 1. član 11 Podnaslov „B Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju akumulativnosti u tabeli I grupa pravnih lica.) Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 4/20) povrijedio tužiteljevo pravo na jednak postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Grada Zenice.

Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena člana 2. (Tarifni broju 1. član 11 Podnaslov „B Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju akumulativnosti u tabeli I grupa pravnih lica.) (Tarifni broju 1. član 11 Podnaslov „B Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju akumulativnosti u tabeli I. grupa pravnih lica.) Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 4/20).

4. Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je članom 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 1a/19) povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Grada Zenice.

Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena člana 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 1a/19).

5. Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je članom 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 1/17) povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Grada Zenice.

Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena člana 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 1/17).

6. Dužan je tuženi, u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja tužitelju naknaditi troškove parničnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana donošenja prvostepene presude do isplate.“

OBAVEZUJE SE tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.760,00 KM u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude“.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 P 167168 22 Gž od 25.05.2022. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda je potvrđena (stav prvi izreke). Stavom drugim izreke odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno podnesenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji, nižestepene presude preinače i u cijelosti udovolji zahtjevu tužitelja ili da se drugostepena presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi je osporio sve revizijske tvrdnje tužitelja i predložio da se revizija odbije kao neosnovana. Tražio je troškove sastava odgovora u iznosu od 1.050,00 KM.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹– dalje ZPP, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga.

Revizija nije osnovana.

¹ Službene novine FBiH broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Neprihvatljiv je revizijski prigovor da je pobijana presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 8., 191. stav 4. i 231. ZPP.

U podnesenoj reviziji tužitelj ne navodi koji to dokazi od strane prvostepenog suda nisu potpuno i pravilno ocijenjeni, a što je propustio sankcionisati drugostepeni sud, pa se prigovor revizije istican u tom smislu od strane ovog suda cijeni paušalnim i kao takav se odbija.

Pravo na obrazloženu sudske odluke predstavlja jedan od segmenata prava na pravično suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda². U konkretnom slučaju odluke nižestepenih sudova zasnovane su na provedenim dokazima i za njihovo donošenje izneseni su jasni razlozi i presudu je moguće ispitati, tako da je neprihvatljiv revizijski prigovor da u obrazloženju drugostepene presude nisu dati „konkretni odgovori na sve bitne zahtjeve stranaka“, pa nije osnovan prigovor da je pobijana presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Drugostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude ocijenio sve žalbene navode koji su od odlučnog značenja sa aspekta predmeta spora, pravilno primjenjujući odredbu člana 231. ZPP.

Zbog navedenog nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

I materijalno pravo je, suprotno revizijskim prigovorima revidenta, pravilno primijenjeno, pa nije ostvaren ni revizijski razlog iz člana 240. st. 1. tč. 2. ZPP.

Predmet ove parnice, predstavljaju više zahtjeva tužitelja koji su usmjereni na utvrđenje da je tuženi diskriminisao tužitelja donošenjem Odluke o komunalnim taksama Grada Zenice, povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području općine Zenice, pa da se naloži tuženom da se prestane sa njihovom primjenom i na taj način prestane sa diskriminacijom, i da mu za 2015. i 2016. godine, izvrši povrat iznosa od 96.536,35 KM sa zateznom kamatom na pojedinačno navedene iznose u izreci prvostepene presude i troškovima postupka.

Iz obrazloženja nižestepenih presuda proizilazi da sudovi odbijaju tužbene zahtjeve tužitelja na temelju zaključka da se u konkretnom slučaju ne radi o diskriminaciji, da ni Zakon o zabrani diskriminacije, Konvencija o temeljnim ljudskim pravima i slobodama, niti Ustav Federacije BiH, ne garantuju zaštitu od diskriminacije na temelju djelatnosti pravne osobe (djelatnost kockanja i klađenja).

Nije bilo sporno među strankama da je tužitelju odobreno priređivanje igara na sreću – klađenje na sportske rezultate i druge neizvjesne događaje, kao i klađenja zasnovanih na snimljenim događajima i kompjuterskim generiranim događajima sa dodatkom TV monitora u kojima se za izbor događaja koristi generator slučajnih brojeva, kao i da je tužitelj obavljao takvu djelatnost i na području Grada Zenice. Tuženi je 2015., 2017., 2019. i 2020. godine donosio i vršio

² Službeni list BiH broj 6/99

izmjene Odluke o komunalnim pristojbama Grada Zenice³ i Tarife komunalnih pristojbi, kojom je, između ostalog, propisivao da sportske kladionice, za svako svoje uplatno mjesto na području Grada Zenice, plaćaju komunalnu pristojbu u iznosima određenim Tarifom, a te Odluke tužitelj nije osporio u zakonom propisanom postupku. Kako je tuženi postupao po svojim odlukama i donosio rješenja kojim je tužitelju nalagao plaćanje komunalnih pristojbi, koje su tokom postupka prinudne naplate naplaćeni za 2015. i 2016. godinu, tužitelj je na okolnosti visine tužbenog zahtjeva proveo dokaz vještačenja po vještaku financijske struke koja je utvrdila da je po tom osnovu ukupno platio 96.536,35 KM.

U iznesenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji prvostepeni sud zaključuje da tužitelj tokom postupka nije označio uporednu grupu, a niti dokazao da eventualno u odnosu na skupinu poslovnih subjekta koji su razvrstani u prvu grupu pravnih osoba (visokoakumulativnih) u različitoj situaciji, odnosno da je neko od njih u povlaštenom položaju na temelju čega bi dokazao presumpciju o postojanju diskriminacije odnosno nepovoljnog razlikovanja. Prvostepeni sud, između ostalog, u obrazloženju navodi i slijedeće: „U skupini kojoj pripada tužitelj kao poslovni subjekti su uvršteni u prvoj podgrupi lutrije, igre na sreću, sportske kladionice za koje je utvrđen istovjetan iznos pristojbe imajući u vidu djelatnost kojom se bave, kao i zonu područja, zatim telekomunikacije, telefonske i satelitske usluge sa manjim iznosom pristojbe, a potom proizvodnja i distribucija električne energije, sa još nižim iznosom pristojbe, dok su znatno manji iznosi pristojbe na istaknuto firmu u odnosu na trgovinu na malo koja se nalazi u drugoj skupini (niskoakumulativni), a treću skupinu čine obrti i slično..“.

Drugostepeni sud je potvrdio takav činjenični i pravni stav prvostepenog suda pa je odbio žalbu tužitelja i potvrdio prvostepenu presudu.

Odluka drugostepenog suda je zasnovana na zakonu.

Suprotno ponovljenim, a inače neosnovanim prigovorima revizije, drugostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo tj. relevantne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije⁴, kada je odbio zahtjeve tužitelja kao neosnovane.

U revizijskom stadiju postupka tužitelj i dalje insistira na tvrdnji da je njegova „uporedna grupa“ (komparator) djelatnost trgovine „i da je tužitelj diskriminiran jer spada u grupu priređivača igara na sreću , a svi priređivači igara na sreću su diskriminirani u odnosu na druge subjekte koji obavljaju druge djelatnosti, ali da on nema pravnog interesa za „ utvrđenje da li su druge pravne osobe na koje se odnosi općinska odluka diskriminisane“.

Po shvatanju ovog suda, tužitelj je izabrao pogrešan pravni put za eventualno ostvarenje „jednakosti“ u visini tarife na istaknuto firmu. S tim u vezi, tačnom se pokazuje konstatacija revidenta da „svi poslovni subjekti stavlju tablu na poslovni prostor“. Međutim, upravo je vrsta djelatnosti koju obavlja određeni poslovni subjekat, jedan od kriterija za utvrđivanje visine takse, svakako pored područja odnosno opštine i zone u kojoj se nalazi sjedište odnosno poslovna jedinica sa istaknutom firmom, položajne pogodnosti obveznika u zoni u kojoj je istaknuta firma, pravnog statusa subjekta koji obavlja djelatnosti (pravna ili fizička osoba), da li se radi o

³ Službene novine Grada Zenice broj 2/15 i 4/15

⁴ Službeni glasnik BiH broj 59/09 i 66/16

niskoakumulativnoj ili akumulativnoj djelatnosti koju obavlja određena pravna ili fizička osoba, veličina/kvadratura objekta, vrsta objekta i drugi kriteriji (broj zaposlenih, ostvareni promet, profit i dr.), a kako je to propisano u odredbi čl. 4. naprijed pomenute Odluke. Zbog toga se visina utvrđene naknade u Odluci tužene ne smatra diskriminatorskom, iako se zasniva na različitom postupanju u odnosu na pravne subjekte jer su zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti i jer se njima ostvaruje legitiman cilj.

Iz naprijed navedenih razloga, ovaj sud dijeli mišljenje nižestepenih sudova da komparator za tužitelja ne mogu biti poslovni subjekti koji obavljaju druge privredne djelatnosti, odnosno koji se bave trgovackom djelatnošću, već uporedne grupe djelatnosti kao što su Lutrija, Loto, TV Bingo i sl.

Nepotrebno je ponavljanje i ponovno pozivanje revidenta na presude Općinskog suda u Širokom Brijegu od 30.06.2020. godine i Općinskog suda u Mostaru jer se radi o pojedinačnim nepravosnažnim odlukama prvostepenih sudova, pa se ne može smatrati sudskom praksom, kako to pravilno primjećuje i prvostepeni suda na stranici 10, treći pasus svoje odluke.

Iz navedenih razloga, ovaj sud je, prihvatajući u svemu pravni zaključak i odluku drugostepenog suda u skladu sa odredbom člana 248. ZPP, reviziju tužitelja odbio.

Budući da se troškovi odgovora na reviziju ne smatraju potrebnim za vođenje ove parnice (član 388. st. 1. ZPP) odbijen je zahtjev tuženog za naknadu traženih troškova.

Predsjednica vijeća
Fatima Mrdović, s.r.